

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor-tér fogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legézszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Hazai iparvédelmi mozgalom városunkban.

(B.) Ujból nyílik a tulipán, itt a kikelet. Az enyészet helyén új élet fakad, a lemondás helyén újabb remény támad.

A tavasz új életet önt a nagy természetbe s felmelegíti a megdermedt sziveket.

A mi sziveinkről is lepattannak a jégkérges s a tavasz belelehel a reform-gondolatokat. — *Tenni, dolgozni* hazánkért ne csak szóval, hanem tettel is, ez a gondolat hatja át egész nemzetünket.

S mivel mozdíthatjuk elő hazánk ügyét első sorban? Ha *gazdaggá* tesszük! S hogyan tehetjük *gazdaggá*? fejlesztenünk kell *háziiparunkat* és *gyári iparunkat*, virágvá tenni *kereskedelmünket*.

Ez az eszme vezérli a fővárosi „Magyar védő egyesületet“, ez a gondolat vezérli a rimaszombati lelkes nőket és férfiakat, kik városunkban is egy ily védőegyesület megteremtésén fáradoznak.

Szép és nemes a mozgalom, mert oda akarnak hatni, hogy e védőegyesületbe belevonják a város minden egyes tagját, a kik aztán köteleznék magukat, hogy szükségleteiket magyar gyártmányu czikkkel fedezik.

Előmozdítaná a magyar hazában még nem gyártott kézi, házi vagy gyári ipartermékek előállítását, megfelelő ipartermékek meghonosítását.

Nemes ez a mozgalom, mert ez mutatja azt, hogy nemesak *akarunk* élni, gondolkodni, dolgozni, tenni, hanem *fogunk* is élni, gondolkodni, dolgozni, tenni.

Akarunk nemzethez méltó életet: szabadot és függetlent?

Ha igen, akkor csatlakozzunk a mozgalomhoz, támogassuk a *hazai ipart*, csak *honi termelőktől* és *iparosoktól* szerezzünk be *honi eredeti cikkeket*, mert akkor fellendítjük közgazdaságunkat, iparunkat s ezzel *gazdaggá* tesszük nemzetünket.

S ha *gazdaggá* tettük és él bennünk az

egyértetés, a testvéri szeretet, a munka és hazaszeretet szent lángja, akkor Magyarország *hatalmas* és *virágzó* lesz.

Ezt pedig óhajtja e városnak minden egyes fia. Csatlakozzunk azért a mozgalomhoz, teremtjük meg városunkban is az „Iparvédő egyesületet“, mely hivatva lesz egygyé olvasztani a különböző gondolkozásukat s megteremti az őszinte testvéri érzést a magyar és idegen ajku honpolgárok között.

Ez az egyesület van hivatva fokozni, táplálni, izmosítani a nemzeti szervezet erőit. Lépjön szolgálatába ez egyesület a közélet, a társadalmi, a magánélet, az ipari munkálkodás, a művészi törekvés, az izlés minden mozgalmának.

A védőegyesület jelvényét szíve felett viselve jelenjen meg az egyesület tagja a hol tanácsra, buzdításra, segítségre van szükség, hogy fejlődésünk, haladásunk, kialakulásunk — bármerre felé igyekszünk ezeknek ösvényein és országutjain, — a szándékokra, a cselekedetekre, az alkotásokra rá nyomja a bélyeget, a védőegyesület jelképében, a mely méltán megilleti intézményeinket.

Mert csak úgy érhetjük el azt az időt, hogy bármi jöjjön ránk, többé semmi nyomor és szenvedés bennünket készületlenül nem fog találni. Legyünk igazán testvérek, egymást tiszteljük, legyünk egymás iránt bizalommal e hazában *rang, osztály, vallás, párt és nemzetiségi különbség nélkül*.

Szerencsénkben, örömkünkben, bajainkban vigasztalásunk legyen e szent eszme, a hazai iparvédelem eszméje, mely ideje, hogy végre testet öltjön, illetve kellő *komolysággal* foglalkozzunk vele!

Én hiszem, hogy csatlakozni fog a városunkban megindított iparpártolási mozgalomhoz minden polgártársam, mert az egyesület épen a *honi gyártmányt* akarja felkarolni, a mely eddig az osztrák ipartól annyira el volt nyomva.

Alig másfél éve, honleányok indították meg e mozgalmat a Tulipán jegyében. Azóta elterjedt az az egész országban mint a futó tűz. Honleá-

A szárazföld mindinkább emelkedik a tengerek rovására és a földnek mocsaras, nedves helyein olyan óriási erdőségek növekednek, a melyekhez képest India dsungelei és Dél-Amerika őserdői csak a halvány hasonlóság távoleső kaleidoszkópjában tűnnek föl.

Európa közepén, Angliában, Észak-Amerikában, Japánban, sőt a sarkvidéken is hatalmas telepeket rejt a föld mélye ebből a korszakból, a mely mintegy raktára a föld régebbi melegének a későbbi, hidegülő korszakok számára. A mai forró földövek vidékén nem akadtak a kőszénkorszak nyomaira.

Nálunk Magyarországon a Bánságban és Dobsina mellett Gömörországban akadtak rá a karbonkorszak rétegeire.

A kőszén két más földréteg közé összehérselt növényi anyagok tömege, a mely rendszeren sok egymás alatti rétegben fordul elő. Ez a sok réteg és azok elválasztó kőzetei a talajnak gyakori ingadozására mutatnak. Valószínűleg sokszor emelkedett és süllyedt a föld az illető helyeken.

Homokkő, agyagpala, konglomerát, mészkő és dolomit a kőszénkorszak fontosabb kőzetei.

Rengeteg lárvidékek, növények gyökereiből összeszövődve, esetleg folyó torkolatok mocsarak lehettek azok a területek, a hol az őskori kőszén képződött.

A növényvilág a talált lenyomatokból ítélve, nem volt valami nagyon változatos és fajokban gazdag, hanem egynehány növényfaj alkotta az akkori rengeteg erdőségeket, de ez a néhány növényfaj azután iszonyu tömegben és hatalmas méreteken jelent meg a nedves, meleg tájakon.

A kőületeket vizsgálva a növények az edényes kryptogamok körébe tartoztak, tehát a mai zsúrlók, harsztok és korpafűvek ősei óriási kiadásban. Legnagyobb fánk magasságával versenyeztek a karbonkorszak rejtve nősző növényei, a melyeknek csak a késő tudomány adott görögös latin neveket. Ilyen volt a *lepidodendron* vagy pikkelyes fa, a melynek mint mondják — óriási

nyaink élesztgetik e szent tüzet városunkban is. Ők kezdeményezték s szeretetreméltóságukkal, agitálásukkal lelkesedést öntenek a férfiakba is.

Irányítsák azért tovább is e mozgalmat, mig testet ölt, nehogy elaludjon.

Buzdítólag hassanak közre, a csüggedőket bátorítsák, a közönyösöket rázzák fel lethargiájukból, s vezessék a nők a mozgalmat.

Mert mig ti vezettek, mig ti lelkesítetek, A hazafiságban minket ti neveltetek Lángjai szívünkben mindig égni fognak, Dicsőség érte a honleányainknak!

A vármegyei orvos-szövetség és orvosságyszerész egyesület gyűlése.

A megyei orvosok, gyógyszerészek s az egyesület állatorvos tagjai április hó 30-án Rimaszombatban tartott közgyűlésen gyér számmal jelentek meg, pedig a tárgyalásra kitűzött pontok nagyobb érdeklődésre tarthattak volna számot. E gyűlés is igazolta az elnöki szemrehányás jogosultságát s a központban kifejezésre jutott azon bírálat igaz voltát, hogy az orvosok a saját szociális ügyeik iránt semmit sem érdeklődnek. És mégis csodálkoznak, ha ez ignorancia folytán mások: hatóságok és testületek még kevésbé törődnek velük.

A most lefolyt gyűlésnek kimagasló mozzanatai is voltak. Első sorban az, hogy egy test és lélekfárasztó, — idegölő munkában — mindig a szenvedő emberiség érdekében 40 éven át buzgálkodott orvost: dr. *Lichtschein* Adolfot, társas életünk tisztos tagját üdvözölte az egyesület, másodsorban a három évi működésről dr. *Löcherer* elnök egy valóban nagy gonddal megszerkesztett jelentésben számolt be, továbbá a tisztikar három évre való megválasztása majd igen érdekes szakelőadások tartása, végül az elharapódzott párbajmánia megállítását elősegítő határozat és az esetleg megüresedő orvosi állások betöltésére vonatkozó reverzálisok aláírása.

A közgyűlésről következő tudósításunk van: A vármegyei közpórházban április hó 30-án dr. *Löcherer* Tamás elnöklésével a gömörmegyei orvos-szövetség és orvos-gyógyszerész egyesület érdekes közgyűlést tartott, melyen jelen voltak: dr. *Bleier* Leó (Rimaszombat), dr. *Borsáki* Armin (Feled), dr. *Deutsch* Miksa (Rimaszombat), dr. *Glatter* Béla (Ujantálvölgy), dr. *Gaál*

macskafarkhoz hasonló tekintete lehetett, levelei képviselvény a pikkelyszerű, apró szőrzetet. Ilyen a se nem páfrány, se nem palma *sigillaria* oszlop nagyságú törzse, lecsüngő virággal, meg a *calamites* zsúrlószerű, de levelesebb erdőségei, továbbá a körben leveles *annularia*, a keskenylevelű *stigmara* és *alethopteris*. Ez volt a páfrányok aranykora, vagy 500 fajt találtak belőlük.

Miután azonban egynémelyiknek csak a leveleit találták meg a kőszén alatti rétegekben, másnak a törzset ismerjük, nincs kizárva az sem, hogy az *annularia* vagy egyéb levél egy másik ismert törzshöz tartozó lombozat és csak az ismeretek elégtelensége miatt kellett külön fajnak tekinteni.

Igy a stigmariáról kiderült újabban, hogy az nem egyéb, mint a lepidodendron és *sigillaria* gyökere, az *annularia* pedig nem volna más, mint a calamitesnek csillagos levélsorozatja. (Lásd Papp Károly A föld története. A Föld cz. mű 132 lapján.)

Az állatvilágot tengerire és szárazföldre oszthatjuk. Mig a növényvilág inkább a homokkőben alkot lenyomatokat, addig az állatvilágot inkább a kőszén alapját alkotó mészkőben találjuk megkövülve, de mivel ez a mészkő tengeri képződmény, azért szárazföldi állatokat nem igen kereshetünk benne.

Érdekes különben, hogy a mint a növényvilág, a flóra egyformának mutatkozik az egész földön a sarkokig, ugy az állatvilágot a faunát is ez az egyformaság jellemzi Ausztráliában és Amerikában ugy, mint Európában.

A tudományos vélemény úgy magyarázza ezt az egyformaságot és buja tenyészetet, hogy a föld hőmérséklete nagyobb volt akkor a sarkokon is, mint ma a trópusokon. Napfény nem jutott még a földre, akár azért, mert a párák és felhők tömege elzárta a napsugár útját, akár azért, mert a nap nem volt még izzón fénylő test.

A kőszénkorszak faunájának nevezetesebb képviselői a gerinctelenek közül a pörgekaruak (*brachyopodák*), a

TÁRCZA.

A teremtés napjai.

Irta: HORVÁTH ZOLTÁN.

(5)

A legrégebb állati kőületek sorában említi Agassiz a *cephalaspidákat*, a melyeket nagyjából Angliában találtak. Ezeket ő a föld legkülönösebb alakú halainak tartja. Ilyen a *cephalaspis*, a melynek fejét félhaldalaku paizs borítja s így a trilobita rákokhoz hasonlít. Ilyen a *coccosteus decipiens*, a melyet az Orkney szigeteken találtak és teknősbékához hasonló páncélja van. Ide tartozik a *pterichtys* vagy szárnyashal, a melynek két szárnyforma tüskekinövése van. A feje kicsiny, mint a romarké és hátat teknősfőre páncél fed. Hasonló a *pamphractus* is, a melynek fajtait Oroszországban is találtak. (Quenstedt: Handbuch der Petrefaktenkunde 231 232 lap)

A növényvilággal egyidőben föllépő tengeri állatvilágot Mózes teremtéstörténete mellőzi, azoknak egy részéről egyáltalán nem is tesz említést, a többit, az óriásokat pedig az ötödik nap művei között említi s azok valóban későbbben is jelentek meg a teremtés rendjében.

Hogy a trilobitákat és egyéb alsóbb szervezeteket miért nem említi: azon ne csodálkozzunk, hiszen a régiak természetrajzi ismeretei nagyon kezdetlegesek voltak, kivált az alsóbbrendű állatok ismeretét illetőleg, nem várhatjuk hát, hogy az egy igaz és szellemi Isten hirdetője, Mózes, a boncztan és a mikroszkop feltalálása előtt vagy 4000 esztendővel a mai állattani ismereteknek megfelelő előadást tartson a rákokról, cephalopodákról, hydrozoákról és a halakról! Érdekesnek érdekes volna számunkra, de akkor ezek miatt az időelőtti, érthetetlen adatok miatt hova lett volna Mózes az egy Isten valóságával?

Eme közbevetések után áttérhetünk az őskori növényvilág legnagyobb kifejlődésére a kőszén- vagy karbonkorszakban.

Gusztáv és dr. Goldblatt Géza (Tornalja), Geduly Géza (Rimaszombat), dr. Hajcsy Sándor (Rozsnyó), dr. Hruska János (Nyustya), Kerekes Móricz, Kishonthy József, dr. Lichtschein Adolf (Rimaszombat), Kertész Lajos (Putnok), dr. Lusztig Sándor (Felsőbalog), Palm Nándor, dr. Meskó Miklós, dr. Sigmund József (Rimaszombat), dr. Schwarcz Márk (Tiszolez), dr. Sailer Károly (Liker), dr. Szabó Károly (Rimaszombat), Thomka László (Nyustya), dr. Zehery István és dr. Kármán Aladár (Rimaszombat.)

Megjelenésben akadályozva lévén — kimentették magukat: dr. Honézy Gyula, dr. Hensch Géza, dr. Krcs Gyula, dr. Gescheit József, dr. Kengyel János, dr. Urszinyi Gyula, dr. Posevitz Albert, dr. Wirtzfeld Béla.

Dr. Löcherer Tamás elnök meleg szavakkal üdvözölve a megjelenteket, a gyűlést megnyitja s jelenti, hogy a napirend előtt dr. Lichtschein Adolf tb. megyei főorvost, a magyar államvasutak orvosi tanácsadóját kívánja a szövetség és egyesület nevében üdvözölni abból az alkalomból, hogy orvosi működésének negyvenedik évfordulóját betöltötte.

Küldöttség útján hívták meg a gyűlésre dr. Lichtschein, kit lelkes éljenzéssel fogadtak, s az elnök szép beszéddel üdvözölte őt, utalva az ünnepe szerénységére, lelki gazdagságára, melyből kifolyólag kerüli a feltűnést, de éjjel nappal ritka szorgalommal és önfeláldozással buzgólkodva fáradozik és tölti be nemes hivatását a szenvedő emberiség érdekében.

Szép beszéde során az elnök ékes szavakkal esetele a tisztas férfit érdemeit, melyekért sem a hatóság, sem a társadalomtól különös méltatást nem várt, s a kartársak örömmel ragadják meg az alkalmat, hogy előtte kalapot emelve, további útjára erőt, egészséget és kitartást kívánjanak, s egy szívtel és lélekkel kiáltják, hogy szeretett élete párjával az orvosi kar díszére s a szenvedő emberiség javára sokáig boldogan és megelégedetten éljen!

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után dr. Lichtschein Adolf meghatva köszöntö meg a megtisztelő figyelmet s hivatkozva arra, hogy mint a társadalom szerény munkása, kötelességét teljesítette mindenkor — hangsúlyozza, hogy 40 évet meghaladó orvosi gyakorlatában mindig az orvosi tisztesség, a karszellem és igazi kollegialitás vezették, s pályáját becsülettel törekvéssel futotta be. Betegeivel szemben a kötelességtudást, a lelkiismeretességet és humánus bánásmódot, kartársaival szemben az előékenységet, türelmet, jó modort és a békés viszony fenntartását tartotta legmagasabb feladatának. Kartársai jóindulatát továbbra is kérve megköszönte a szíves megemlékezést.

A szinte családias jellegű ünnepély azzal ért véget, hogy a jelen voltak külön is valamennyien üdvözölték az ünnepele férfit, s erre kezdte vete a napirend.

Dr. Löcherer elnök nagy gondtal összeállított hosszú jelentésben számol be a lefolyt három év eseményeiről. Elismeréssel szolt a központ működéséről. A vezetőség önzetlenül elismerésre méltó munkát végez az orvosok anyagi és erkölcsi helyzetének javítása érdekében, s felhívja a tagokat, hogy egyesült erővel való lelkes össz-működéssel munkálják a közös érdekeket. Az orvos-szövetség, — melynek 48 tagja van, — a három év alatt hat közgyűlést tartott, képviseltette magát a belügyminiszternél tisztelettel nagy deputációban, megkereste a képviselőket a községi és körorvosokra vonatkozó törvényjavaslat tárgyalásán való részétel iránt. A megkeresésre csak Bernáth István és Szontagh Andor képviselők válaszoltak, a többi nem reflektált rá. A munkásbiztosítási törvény sérelmes pontjai ellen való reprezentálás érdekében szintén megkereste a szövetség a képviselőket. Az utolsó 3 év alatt Schwarcz Armin 50 éves és Fekete Nándor 40 éves jubileumán vett részt a testület s negyedszázados évfordulója alkalmából üdvözölte dr. Honézy Gyula, dr. Hensch Géza, dr. Löcherer Tamás és dr. Pösch Dezső orvosokat. Mélyen megszorodott szívvel és kegyelettel emlékeztek meg az elnök dr. Tóthy János orvos elhunytáról, s elismeréssel említette fel, hogy dr. Auerbach Lajos, dr. Kármán Aladár, dr. Krcs Gyula, dr. Löcherer Tamás, dr. Maurer Arthur, dr. Meskó Miklós, Pösch Aladár, dr. Ruber József, dr. Sigmund József, dr. Schwarcz Márk és dr. Zehery István tartottak értekezéseket a gyűléseken.

fejlebuak (cephalopodák), továbbá a csigák; a trilobita rákoknak vagy 15 faja fordul elő.

Briart hallani véli a mélabús csendben a rovarok zümmögését, itt-ott élebbel ciripelést is s e hangokban előhírnökeire ismer a későbbi, általános világharmóniának. (La formation houillère. Idézve Föld és ég 341 l.)

A tenger állatvilága gazdag gerinces állatokban is. A halak mind a vértés vagy zománzos és czápaféle rendekből valók, körülbelül 471 faj.

Vannak továbbá apróbb béka és göte-féle kétlétűek vagy 48 fajban.

De nem hiányoznak gyíkféle állatok sem. Régebben az archeosaurus tartották a gyíkok őseinek, de mióta a szilurban is találtak saurusokat, azóta az archeosaurus nem tekinthető többé ősgyíknak.

Agassiz Lajos véleménye szerint, a ki pedig a legnagyobbnevű természetudósok közé tartozik, az állatvilág négy főtípusát már a legrégebbi faunában föltalhatjuk. (Naturgeschichte der vereinigten Staaten. Idézve Föld és ég 279 lap.)

Hasonló nézetben van Kerner a növényvilágra vonatkozólag, t. i. hogy a törzsalakok kezdet óta meg voltak, a felsőbb és alsóbb rendűek törzsalakjai kezdet óta egymás mellett tenyésztek, tehát e szerint volt a karbon korszakban is nemcsak virágtalan, de virágos növény is, ha nem is olyan, mint a most élő vegetáció.

A kőszénkorszak egyhangu, de rengeteg mocsár-életét a geológiai rendszer szerint a Diaz vagy Permi korszak követi.

Diasznak nevezik kettős emeletéről, a melyekre a németek fölsoztják. Felső emelate mészkő, homokkő, márga, alsó emelate a németországi „Rothliegendes”, vörös homokkő, konglomerát és palás agyag-képződményt tartják.

Perminek pedig Perm orsz tartományról hívják, mert ott igen nagy területen található. Ez a tengeri eredetű rész nagyrészt mészkőből és dolomitból áll. A déli félgömbön s India vidékén úgy látszik, a palaeozoi korban jégkorszak uralkodott, mert hatalmas

A terjedelmes jelentésért dr. Meskó Miklós mondott köszönetet az elnöknek s a jelentést az évkönyvben közölni fogják egész terjedelmében.

Dr. Szabó Károly orvosszövetségi és Kishonthy József orvos-gyógyszerészegyleti pénztárnok jelentése tudomásul vétetett, s a közgyűlés elismerése kapcsán a felmentvényt megadta mindkét pénztárnoknak.

Az alapszabályok módosítása következtelt volna ezután azon — dr. Hajcsy által Rozsnyón tett indítvány értelmében, — hogy ezután évente csak egy közgyűlés tartásának s az őszi vándorgyűlés szüntetésének be, azonban az indítványozó az elnök megnyitójának behatása alatt visszavonta javaslatát, s így ezután is két közgyűlés lesz évente.

A központi fegyelmi bizottságnak dr. Groszmann Nándor kizárását elvben helybenhagyó határozata tudomásul vétetett.

Az orvosszövetségi eddigi tagsági díjat: 3 koronát felemelte a közgyűlés 5 koronára, úgy hogy az orvos-szövetségi és orvos gyógyszerészegyleti tagsági díj ezután együttvéve 7 korona lesz.

Az 1876. XIV. törvényezikk módosítására vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása elmaradt, miután a központ minden igényeket kielégítő módosításokat terjesztett be a miniszteriumhoz.

Ezután a tisztújítás következett.

Korelnöknek megválasztották dr. Lichtschein Adolfot, s a titkos szavazás útján megejtett választás eredményeként 3 évre megválasztottak: elnök: dr. Löcherer Tamás, alelnökök: dr. Meskó Miklós és dr. Maurer Arthur, jegyzőkké: dr. Kármán Aladár és dr. Urszinyi Gyula, pénztárnokká: dr. Szabó Károly, választmányi tagokká: dr. Gaál Gusztáv, dr. Hajcsy Sándor, dr. Kengyel János, dr. Krcs Gyula, dr. Lichtschein Adolf, dr. Pösch Dezső, dr. Sailer Károly, dr. Schvirian János és dr. Zehery István.

Az orvosgyógyszerészegylet elnökévé: dr. Löcherer Tamás, titkárává: dr. Kármán Aladár és dr. Hajcsy Sándor, pénztárnokává: Kishonthy József, könyv- és szertárnokká: dr. Kármán választott meg.

Elnök a maga és tisztársai nevében köszönetet mondott s ígértet tett, hogy az ügyeket tőle telhetőleg legjobb igyekezettel fogja ellátni és vezetni.

Megállapodtak még abban, hogy a helyzetük javítása céljából leköszönt orvosok helyére a tagok közül senki sem fog pályázni, erre vonatkozó reverzalist aláírták az orvosok.

Új tagokul beléptek: dr. Wirtzfeld Béla csetneki és dr. Novacek József klenőzi orvos.

Az orvosszövetségi közgyűlés valamennyi tagra kötelezőleg kimondotta, hogy megyebeli orvos párbajnok csakis 50 kor. díj előzetes lefizetése ellenében működhet közre. Ézzel reméli támogatni az orvosi kar a párbajmánia elharapozásának megakadályozása érdekében megindult mozgalmat.

Végül dr. Sigmund József kórházi orvos és dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos tartottak nagyérdékű felolvasást, melyet a jelen voltak nagy figyelemmel hallgattak végig, s a gyűlés után dr. Sigmund bemutatta a jelen voltaknak a kórházban levő új Röntgen készüléket.

Ezzel a közgyűlés az elnök zajos éltetésével véget ért.

A gyűlés után a Három Rózsa termében kitűnő ebéd volt, melyen dr. Löcherer Tamás lendületes, szép pohárköszöntőben éltette az ünnepele dr. Lichtschein Adolfot, ki viszont nagy tetszéssel fogadott tiszttban köszöntötte fel a testület és kartársak érdekében teljes készséggel sikra szálló elnököt.

Szinészet.

Mezey Kálmán jól szervezett szintársulata április hó 30-án befejezte városunkban négyhetes működését s elsején Salgótarjánba ment, hol még aznap megkezdte az előadások sorozatát.

A társulat egészen új lévén, itt tanultak össze e négy hét alatt, s mi megismertük az egyes tagok képességét, megítélhetük az összjátekot, a rendezést, s a társulat összes előnyeit és hátrányait.

Az eredménytel: az erkölcsi és anyagi sikerrel mindenki meglehetett elégedve. Mezey Kálmán jóbíru

konglomerátok keletkeztek, felületükön olyan barázdákkal és karczolásokkal, mint a mlyenek a jégárak vidékein mutatkoznak. A glossopteris indica és gangamopteris páfrányok legszembetűnőbb kövületek a déli tájakról és kőszénrétegeket is alkotnak. Mivel Afrika déli részén és Ausztráliában is hasonló glossopetris flóra mutatkozik, azért azt hiszik, hogy ebben a korban nagy szárazföld volt az Indiai óceán helyén, a mely az ujkorig megmaradt. (Papp Károly: A föld története. A Föld cz. munka 134 l.)

Az európai kövületek a flóra tekintetében hasonló fajokat mutatnak, mint a karbon korszakban, tehát zsur-lók, páfrányok, korpafüvek és némi haladás az araukariákra emlékeztető tülevelektben látható.

Az állati maradványok közül nevezetesek a brachyopodák és bryozoák mellett az őshalak, mint palaeoniscus comptus és más fajok. De pánczélos békák és gyíkok is voltak. A gyíkot proterosaurusnak nevezték abban a hitben, hogy ez az első igazi saurus, holott már a karbonban is volt archeosaurus, sőt a szilurnak is voltak saurusai.

A diasz vagy permi alakulásra nézve némely irányból bizonyos tendenciák mutatkoznak arra nézve, hogy ennek a korszaknak átmeneti jellegét nagyon kiemeljük. Pedig az egész korszak elég jelentéktelennek látszik arra nézve is, hogy mint külön korszak szerepeljen, hiszen alig tudnak olyan fajokat fölhozni, a melyek már a karbonban nem uralkodtak volna. Joggal sorakozik tehát a kőszénkorszakhoz és a palaeozoi vagy ókor többi korszakai után a nélkül, hogy benne több átmenet mutatkoznék, mint a mennyi a többi korszakok között van.

Vele talán bezárulhat a teremtés harmadik napja is, mert volt elég zöldelő és maghozó növényzet a föld színén, s mint azt napjainkban hálával tapasztalhatjuk ebből a korból származó rengeteg kőszéntelepeinkben. Itt raktározta el a föld nekünk későszülött, fázékony gyermekeinek azt a meleget, a mely ókorát áthatotta.

(Folytatás következik.)

komoly igazgató, ki feladatát kötelességtudással, hivatását teljes ambícióval tölti be, tagjait pontosan fizeti, s a közönség igényeit kielégíteni igyekszik.

A társulat tagjairól az egyes előadásokról szóló referáda során véleményünket megmondtuk. Lehet, hogy egyszer-másszor nem mindenkinnek tetszőt irtunk, de a kritikus feladata nem az, hogy mindenkit agyba-főbe dicsérjen, hanem az, hogy a hibákat is leplezetlenül tárja fel az igazságnak megfelelően s a színész buzdításául.

Ha reasummálni akarjuk az eredményt a most szervezett társulatról, elismeréssel kell megemlékeznünk bucsuképen a kiváló és jó igyekezetű tagokról. Láttuk, hogy Levay Margit primadonnának az operete és népszínmű előadásokon lényes sikereit voltak. Temperamentumával s kedves játékaival a középhangok togyatékosságaért is kárpótolt, Kuthy Janka kellemes, erőteljes koloratur hangjával mindig nagy tetszést aratott, utóbbi időben játéka is sokat javult. Fenyvessi Olga a társulat subrett énekesnője kecsesen tánczolt, élénken játszott, ezzel tudott rokonszenvet kelteni, mert az énekszámok egyike sem fektűt kis terjedelmű hangjában. A társulat distingvált, finom izlésű hősnője Komlós Ilonka minden fellepésével hódított. Szép megjelenése, csinos toillettei, rutinirt játéka mindig nagy hatást keltett, s a Tolvaj, Deryné ifjasszony, Marry Ann, Tánczos regiment darabokban játéka a legkényesebb igényeket is kielégíthette. Az énekesnők különösen a Vig özevegben, Gúlbabában, Koldusgróban brilliroztak. A hölgyek közül meg a fiatal Fűredy Ferike, a kedves naiva és Papp Erzsébet a kitűnő komika említendő. Előbbi a Rab Matyasban aratott szép sikert, utóbbi minden előadásnak erős oszlopa volt. Rajz Irénke tánczával minden alkalommal tetszést keltett. — A férfiak közül Margittay Gyula, Szalma Sándor, Szilágyi Aladár és Kertész Sándor bizonyultak kiváló jó erőknék. Ezek intelligens, törekvő színészek, kikre szép jövő vár. Erdőssy Károlynak le kell szoknia a monoton beszédéről, Váradynak hangját övni és művelni kell s a szerepeket jól megtanulni. Koncz Mihály is tehetséges színész. A korból Lubinszky mutatott be az utolsó estén valami biztatót.

A zenekar jól működött, Fekete Adolf ügyes kar-nagy, de az énekkar, különösen a két utolsó este borzasztó volt. Kin volt hallgatni a „Szép Ilonka” és „Rakóczy” előadása alkalmával.

Mult szombaton a „Papa leánya” került színre Fenyvessi Olga jutalomjátékaul. Közönség szép számmal volt, s a jutalmazandonak gyönyörű virágoskor is jutott. Erdőssy az „Ezredes” szerepében ez estén meglehetően jó volt. Szilágyi Aladár (Gesztos Ábris) mokaival élénk derűtséget keltett. Múltó partnere volt Papp Erzsébet, ki megfelelő modorban ábrázolta a szemermes Klótid asszonyt. Fenyvessi Olga „Mariana” szerepét sok temperamentummal játszta, s katona ruhában igen fess volt. Előadásával nagy hatást keltett s többször zajosan megtapsolták. — Komlós Ilonka „Lili” szerepében jeleskedett. Mint minden fellépésekor, most is élénk és zajos sikert aratott s bucsuzól bőséges része volt a jól megérdemelt tapsban. Margittay Gyula „Fóthi főhadnagy”, Fűredy Ferike „Gerő Boldizsár” szerepében derekasan kitétek magukért. Kertész Sándor, Várady és Rajz Irénke hozzájárultak az est sikeréhez.

Vasárnap és hétfőn „Szép Ilonka” ment. Elő-ső este szép szamu közönség volt, mely jobb előadást érdemelt volna. „Mátyás király” szerepében Fenyvessi Olga csinos szinpadai jelenség volt, a kart kinos volt hallgatni. Kuthy Janka a herczegkisasszonyt rokonszenvesen mutatta be. Dalai igen szépek voltak s toilletje is tetszetős volt. Szilágyi Aladár az „Udvari bolond” szerepében jó volt, különösen utolsó jelenésében ért el sikert. — Kertész Sándor kitűnően mutatta be a „Czinkotai kántort”. Ez egyik legjobb szerepének bizonyult. A két lantos diák Nagy Irénke és Rajz Irénke jól festett, de előadásuk igen togyatékos volt. „Peterdi” szerepe igen jól illett Erdőssy mindig kenetteljes hangjához. Levay Margit, kit első helyen kellett volna említeni — igyekezett „Szép Ilonka” élvezetes formában alakítani, de talán meghűlése miatt — nem volt disponálva s a végső drámai jelenetek sem Szilágyinak, sem neki nem sikerültek. Általában igen vonatottan ment a darab, az alakok ide-oda révedezve — tájékozatlanul jártak keltek a szinpadon. Kisebb epizód szerepben Szalma Sándor, Várady, Szabó Dávid, Papp Erzsébet, Lubinszky tanusítottak jobb ügyhöz méltó buzgalmat.

Utolsó előadás kedden 30-án „Rakóczy” daljáték volt, melyben a czimszerepben Szalma Sándor aratott szép sikert. Kertész Sándor „Badinyi” szerepében igen jó volt. Kuthy Janka „Hesseni Amália herczegnő”, Levay Margit „Bentheim Magdaléna” szerepében mutatott be élvezetes alakítást. Koncz Mihály mint „Kucsug Balázs” keltett élénk derűtséget. Fenyvessi Olga mint „Katicza” és Szilágyi Aladár mint „Andris” próbáltak énekelni, de ez gyöngén sikerült. Á kar szereplése ez estén ép úgy, mint az előző alkalommal, csak győtrődés és kintódas volt. Lubinszky „Bercsenyi” szerepét jól játszta.

A sziniidény ezzel véget ért és pedig bizonyára kölcsönös meglegedéssel, s mikor a társulatnak továbbra is szerencsét kívánunk, ezzel veszünk bucsut: A viszontlátásra!

Meghívó.

A rimaszombati határbeli birtokosok közgyűlése folyó évi május hó 26-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor a városház tanácstermében fog megtartatni, melyre nevezett birtokosok tisztelettel meghívattak.

Rimaszombat, 1907. évi május 1. napján.

Az elnökség.

Meghívó.

A Gömör-Kishont vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület 1907. évi május hó 13-án, délután fél 3 órakor Rimaszombatban, a megyeház kis termében tartja rendes évi közgyűlését, melyre az egyesület tagjait és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívom.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jelentés az egyület mult évi működéséről.
3. A számvizsgáló bizottság jelentése.

4. Az 1906 évi költségeloirányzat megállapítása.
5. Indítványok.

Rimaszombat, 1907. évi május 2.

Fáy Gyula, főispán, egyesületi elnök.

Hirek és vegyesek.

Kinevezés. A király Papp Árpád kereskedelmi min. osztálytanácsosnak, — városunk jeles szülöttének — a miniszteri tanácsosi ezimet adományozta. Az új miniszteri tanácsos, ki 26 év óta van állami szolgálatban, még fiatal, teljes munkaejében levő férfi, ki kiváló tehetségével széles körben keltett méltó figyelmet. Kinevezése vasuti szakkörökben és országsszerte rokonszenves fogadtatásra talál, mert az a helyi érdekű és városi vasuti ügyosztály vezetésében kiváló tudása és lekötötező modora révén népszerű és minden tekintetben méltó egyént ért. Városunkban és megyénkben — hol a kitünőt férfiut so-kan ismerik — a kinevezés őszinte örömet kelt.

Vasuti előléptetések. A kereskedelmiügyi miniszter Kollman Károly főellenőrt, losonci forgalmi főnököt felügyelővé, Schulhof Pál ellenőrt, a helybeli vasuti állomás közszereketnek őrvendő főnökét főellenőrré léptette elő. Ugyancsak főellenőr lett Merkovits Ferenc dobsinai állomásfőnök is.

Katonai előléptetések. A májusi előléptetések alkalmából több minket érdeklő kinevezés is történt és pedig: városunk jeles szülötte s főgimnáziumunk volt kitünőt növendéke: *Hazai Samu* vezérkari ezredes vezérőrnagygyá lett előléptetve; a helybeli méntelepőstály derék parancsnoka *lovag Kneusel Herdlicska* Károly főhadnagy kapitánygyá lett előléptetve. Farkasfalvi *Farkas Géza* cs. és kir. kamarás, huszárfőhadnagy szintén kapitányi rangot kapott, *Kubinyi László* II. od. oszt. százados — *Kubinyi Ferenc* főügyész fia — alhadbiztossá, az itt szolgálatot tett csendőrtisztek közül *Sigmund László* százados, *Kolba Oszkár* főhadnagygyá léptetett elő.

Nyilvános köszönet. Edelsheim Gyulai báró az országos gyermekvédő liga elnöke igen szép és megleghangu levelet intézett vármegyénk főispánjához: *Fáy Gyulához*, melyben a gyermeknap jövedelem 244 korona 60 fillér összegének vételét nyugtázza s mindazoknak, kik adakoztak és e nemes ügyben fáradoztak, hálás köszönetét nyilvánítja.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az újonnan szervezett mártónházai állami kisdödvőintézethez *Haass Anna* Karolina okl. kisdödvőnöt nevezte ki.

Esküvők. Lang Vilmos, a Generali biztosító társaság főügynöke f. hó 2-án tartotta esküvőjét Siklóson (Baranyamegye) *Löwenbein* Ilonkával.

Marton József vasuti gyakornok, *Marton Imre* pénzügyi titkár fia, múlt hó 27-én tartotta esküvőjét *Betlérén* *Maison* Irmával.

Adóhivatali szakvizsga. Pénzügyigazgatóságunk kebelében alakított vizsgázó bizottság előtt április hó 27. és 28. ik napjain tette le *Svekus* Lajos kir. adóhivatali gyakornok az adótitási pályára képesítő szakvizsgát. A bizottság következőleg alakult meg: *Szombath* György pénzügyigazgató helyettes, mint elnök, *Szabó* Ferenc kir. adóárnok és *Jugán* Gusztáv számvevősegi főnök-helyettes, mint bizottsági tagok. Jelölt a vizsgát jó sikerrel tette le.

Kinevezés. A miniszterelnök *Erős* Samu jolsvai lakost, ideiglenes minőségű díjtalan számgyakornokká nevezte ki az eperjesi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

A kereskedelmi és iparkamara ülése. A kereskedelmi és iparkamara f. hó 30-án tartotta teljes ülését, melyen a tagok szép számban jelentek meg. Városunkból *Grosinger* Miksa és *Benyó* László vettek részt az ülésen, mely után a tagok a Schrekker S. Lipót gözmalomát tekintették meg. A szépen berendezett gözmalom tulajdonosa meg is vendégelte a jelenvolt kamarai tagokat.

Halálozás. *Seidner* Márk helybeli italmérési bérlőt súlyos csapás érte, felesége szül. Reinitz Mária április hó 29-én 3 hónapig tartó betegség és sok szenvedés után 30 éves korában meghalt. Temetése 30-án nagy részvét mellett ment végbe.

Színészek kegyeleto. A pályatársi kegyeletes érzés szép jelét adta a *Mezey* Kálmán szintársulata. A városunkban 10 év előtt elhunyt *Beniczky* Lajos színműz sírhantházhoz vonult ki 30-án delután a társulat az igazgató vezetésével. A sírnál *Mezey* érzésteljes, kegyeletes beszédet mondott, s megkoszoruzta a sírhanthot, melyet meghatva állottak körül a társulat tagjai.

Új állami kisdödvőintézet. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter vármegyénk királyi tanfelügyelőjének előterjesztésére *Mártónházán* állami ovodát szervezett. E községben ez év elején nyílt meg az állami elemi iskola, mely hivatva van arra, hogy e vidéken védbástyája legyen a magyarságnak és a magyar kultúrának, a melyben hatalmas támogatója lesz az új állami kisdödvőintézet.

Tanítók gyűlése. A gömörmegeyi általános tanítóegyesület rimaszombati járásköré *Becske* Bálint elnök vezetésével április hó 29-én a rimaszombati állami elemi leányiskola helyiségében tartotta meg rendes tavaszi gyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett. A gyűlésen jelen volt *Pogány* István kir. tanfelügyelő is, ki a tanácskozás érdekes kérdéseivel több ízben hozzászóllott. A gyűlés kiemelkedő pontjai voltak az elnök szép megnyitói beszéde, *Váry* János, *Scherfel* Lajos és *Hegedüs* Zoltán előadásai. Gyűlés után a *Tompa* vendéglőben volt társas ebéd.

Köszgyűlés. A csizi jöd-brom-fürdő r.-t. folyó hó 1-én tartotta rendes köszgyűlését *Molnár* József elnöklete alatt, s ezzel kapcsolatosan megnyitót ünnepélyt is. A múlt év tiszta jövedelméből 8000 koronát fizettek ki: újabb építkezésekre 6246 korona 91 fillért utalványozott a köszgyűlés. Elhatározták, hogy 10 új fürdőszobát építenek, a Röntgen-készülékhez szükséges dynamó gép már be lett állítva, ennek, valamint az összes víziműveknek hajtására egy három lóerejű új benzín-motor beszerzését határozták el s az öntözési szükségletnek kibővítésére a *Rimából* egy rendes vízvezeték építenek ki. Örömmel vették a részvényesek tudomásul az igazgatóság azon jelentését, hogy nemcsak az itthoni üzem emelkedik évről-

évre reális alagra tett intézkedések következtében, de vezető szerepre és tekintélyre emelkedett a vállalat az országos balneologiai egyesület tagjai között is. A megnyitót ünnepélyen már számos új vendég vett részt, akik a gyógykurát azonnal meg is kezdték. A megnyitót ünnepély befejezéséül a fürdő-vendéglő nagytermében köz-ebéd volt, melyen jelen volt a részvényeseken kívül a megyei élet több kitünősége, köztük *Hámos* Lászlóné, *Bornemisa* László alispán és neje, *Molnár* József és neje, *Osváth* Dániel főszolgabíró és neje, *Máriássy* Gyula főszolgabíró, *Hámos* Aladár, *Kossuth* Józsefné, *Kalás* Lidi és Róza, *Baranyi* Bálint, *Hanvay* József, *Szekulics* Milán és neje, dr. *Kallós* Jenő és neje, *Marikovszky* Géza, *Pazár* Andor és neje, *Glós* Arthur és neje, *Horváth* József és neje, *Boczkó* Dániel és neje, az új gyógy-szerész stb. A fürdő-vendéglős által adott ebéd kitünőt volt, jó kedvvel játszott a fürdő cigány zenekara is. A vendégeket kellemesen érintette a fogadtatásban megnyi-latkozott igaz magyaros szíveség, a melynek egy rövid üdvözlő felszólalásban mint az igazgatóság elnöke, ki-fejezést is adott *Molnár* József, közéletünk kiváló tagja, a vendégeket üdvözölve és élteve, *Bornemisa* László és *Hámos* Aladár a részvénytársaság fejlődéséért és annak vezetőiért írtettek poharat, *Osváth* Dániel *Bornemisa* László alispánt köszöntötte fel. A lelkes hangulatban befejezett bankett után a vendégek legnagyobb része *Glós* Arthur igazgatónál folytatta a barátságos és kedé-lyes mulatságot az utolsó vonat indulásig.

Kossuth-szobrok leleplezése. Mint a fővárosi újságokból értesülünk, június végén leplezik le a még tavaly elkészült dobsinai Kossuth-szobrot, s e napokban állítják fel Rozsnyón a Rákóczi-téren a Kossuth-szobrot, mely Kossuth Lajost másfélszeres életnagyságban díszmagyarban, mentésen és kardonos ábrázolja, amint jobb-kezét kinyújtva, szónokol a néphez. A sikerült szobrot *Róna* József szobrász készítette és mintázta meg.

Új templom. A szentsimoni hiveknek egy rég óhajtott vágya teljesült. A régi templom ugyanis, melynek műtörténeti szempontból sok nevezetessége van, már elégtelennek bizonyult a hivek befogadására, s több tekin-tetben is már egészen megrongálódott. Sipeki *Balás* Lajos megyés püspök most a napokban értesítette *Göbl* Márton drt, a község buzgó plébánosát, hogy *Apponyi* Albert gróf, vallás- és közoktatásügyi miniszter a szent-simoni új plébánia templom költségeinek fedezésére a vallásalap 1908. évi költségvetéséből 20000 koronát és az 1909. évi költségvetéséből 10000 koronát engedé-lyezett.

Esküdtársi tárgyalások. Folyó hó elején három napig tartó esküdtársi tárgyalási ciklus lesz a helybeli kir. törvényszéknél. Május 6-án *Csernák* Józsefné szül. *Bruszik* Judit fog állani bírái előtt, kinek férje Amerikában van s az idő alatt született gyermekét meg-gyilkolta. — Május 7-én öt vádlott felett fog itélni a bíróság és pedig: *Forgos* Förgő Pál, *Fehér* László (*Koskó*) és *Sulez* Ferenc rablás, *Lehoczki* (gubó) *István* és *Fehér* József pedig orgazdaság miatt vannak vádolva. — Május 8-án a gyujtogatással és lopással vádolt *Koholovszki* József ügyét fogják tárgyalni. — Az esküdtek névsora a következő: *Friedl* György uradalmi pénztár-nok (*Putnok*), *Ablonczy* Pál ref. lelkész (*Kelémér*), *Pósa* Lajos ref. lelkész (*Radnót*), *Baksay* István nyug. tanár (*Rimaszombat*), *Vajda* Pál földbirtokos (*Lyukvapusztá*), *K. Szabó* József nyug. pénztárnok (*Rimaszombat*), *Pósch* Aladár gyógyszerész (*Rozsnyó*), *Dr. Törköly* József ügy-véd (*Rimaszombat*), *Szakall* Barna bizt. ügynök (*Rima-szombat*), *Timkó* Mihály áll. tanító (*Rimaszombat*), *Kol-benhayer* József ev. lelkész (*Nyustya*), *Kiss* Károly magánzó (*Rozsnyó*), *Terray* István nyug. vasgyári tiszt (*Rimaszombat*), *Zachar* Gusztáv nyug. tanár (*Rimaszom-bat*), *Dr. Weinberger* Rezső ügyvéd (*Rimaszombat*), *Kohn* József bérlő (*Rimaszombat*), *Szelezky* Dénes földbirtokos (*Székispusztá*), *Simon* István ref. lelkész (*Harmacz*), *Med-veczky* Sándor kir. közjegyző (*Rimaszombat*), *Szentmik-lóssy* Kálmán földbirtokos (*Uzapanyit*), *Adriányi* Ernő nyug. vasgyári tiszt (*Nagyroce*), *Benyó* László iparos (*Rimaszombat*), *Dapsy* Béla földbirtokos (*Szkáros*), *Ka-landa* Gyula ev. lelkész (*Alsósziklás*), *Bodon* József ügy-véd (*Rimaszombat*), ifj. *Czéner* Pál ev. tanító (*Rimaráho*), *Máriássy* Andor földbirtokos (*Rakottyás*), *Komjáthy* Ist-ván ref. lelkész (*Zsíp*), *Matolay* Bertalan ügyvéd (*Cset-nek*), *Szontagh* Aladár ügyvéd (*Rozsnyó*), *pótesküdtek*: *Lehoczky* György kisbirtokos (*Bakostörék*), ifj. *Csapó* János iparos (*Rimaszombat*), *Blaho* Márton kisbirtokos (*Cserencsény*), *Szigeti* Benedek Gyula tanár, dr. *Bleyer* Leo orvos, *Grosinger* Miksa kereskedő, *Rakottyay* József iparos, *Konyha* Béla városi hivatalnok, *Iványik* György iparos, *Dániel* Ferenc iparos (*rimaszombati* lakosok.)

Hangverseny. *Rossi Rosina*, a czernovitzai vá-rosi opera tagja, ki hatalmas mezzoszoprán hangjával mindenütt, hol megfordul, óriási sikert arat, városunk-ban f. hó 12-ikén, a „Három Róza“ nagytermében hang-versenyt rendez, melyre előre felhívjuk közönségünk figye-lmét. Bővebbet a falragaszok utján. Előjegyezni lehet *Lévai* Izsó könyvkereskedésében.

Fémárnyagár Rimaszombatban. A rima-szombati fémárnyagár, mely 600.000 kor. alaptőkével van alakulóban, a várostól ingyen telket, támogatást és adó-menteséget kapott. *Ruttikay* Jenő, aki az alapítás élén áll, a részvénytőkéből 100.000 koronát jegyzett. Ezt olvassuk a „Közgazdaság“ című lapban, azonban a hir ez utóbbi részéről még nincs tudomásunk, sem arról, hogy a város adott volna valamit, mert még közgyűlés elé nem került a dolog.

Lesz-e színházunk? A közönség óhajára na-gyon komolyan és erősen foglalkoztunk lapunk múlt szá-mában e kérdéssel. Azóta is több oldalról intéztek hozzánk kérdést, ha vajjon végleges-e a város azon elhatározása, miszerint a színházaknak a „Három Róza“ vendéglő építendő nagytermében helyt nem ad. Most illetékes hely-ről azt az információt kaptuk, hogy a város e kérdé-sel behatóan fog foglalkozni, s minden körülmény között lesz modern színházi helyiségünk. Midőn ezt örömmel közre adjuk, figyelmébe ajánljuk a városnak azt is, hogy páholyokról meg ne feledkezzék.

Birtokvétel. A néhai *Bornemisa* István volt tulajdonát képező uzapanyiti és rakottyási 900 holdnyi birtokot megvette *Jellinek* Bertalan, *Dickmann* László és *Tepper* Lajos 330000 koronáért.

Tanárok tanulmányutja Salzburgba, Bajor-országba, Svájcba és Tirolba. *Haner* Viktor áll. felső keresk. isk. tanár vezetésével és programja szerint létesül ez a kirándulás, mely július 4-től július 24-ig tart, érintve a fenti tartományok minden nevezetesebb városát és kisebb fekvésű részeit. (Utazás csak nappal. Maximális részvételi díj 350 korona, amelybe az utazás, szállás, teljes ellátás (italok nélkül), podgyászok viteldija vasuton kívül, borra-valók és vezetők díjai vannak beleszámítva. Jelentkezni lehet legkésőbb június 5-éig *Haner* Viktor, késmárki áll. f. keresk. isk. tanárnál, aki részletes programmal szive-sen szolgál.

Pályázat. A rozsnói kir. járásbírósnágnál folya-matba lévő telekkönyvi átalakítási munkálatok teljesíté-sére a m. kir. igazságügyminiszternek április hó 22-én 14607—907. szám alatt kelt rendeletével a 39001. I. M. számú rendelet értelmében önálló működési körrel is felruházható képesített telekkönyvi átalakító díjnoki állás engedélyeztetvén, ennek betöltése iránt a helybeli kir. törvényszék elnöke pályázatot hirdet. Felhívja mindzazo-kat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy általános elméleti képzettségükről, a telekkönyvi vizsga letételéről, a telekkönyvi átalakítási munkálatokban, a helyszini fel-vételekben, számvitelben és a mértan elemekben való teljes jártasságukról, továbbá a hivatalos nyelven kívül a tót nyelv teljes bírásáról szóló okmányaikkal felszerelt saját kezűleg irt kérvényeiket két hét alatt hozzá nyuj-ták be.

Atjárók készítése. A járdaátjárók készítéséhez, — melyet lapunkban oly sokszor sürgettünk — már hozzáfogtak, s a járdakövek szállítása is megkezdődött, úgy hogy a járdaépítési munkálatok rövidesen meg-kezdődnek.

Sikkasztó alkalmazott. A rimaszécsi posta-hivatalnál alkalmazott *Mihályi* Gusztáv 1500 koronát sikkasztott és megszökött. A 20 éves magas, vézna ember valószínűleg Budapestre szökött, s körözését elrendelték.

Pályázat. Az iglói állami elemi tanítóképző-inté-zetnél az 1907—908. tanévre az I. évfolyamba főlvetelik 30 növendék. Ezek közül 12 egész ingyenes ellátásban, 9 féléngyenes ellátásban, azonkívül néhány lakásosztón-dijban is fog részesülni. A kedvezmények a középiskola, vagy polgári iskola IV. osztályát végzett kiváló növ-en-deknek fognak adományoztatni. A pályázati kérvények folyó évi május hó 31-ig az intézeti igazgatósághoz nyuj-tandók be.

Vásáráthelyezés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Csetneken folyó év május hó 21-én megtartandó országos vásár e hó 27-én tartassék meg.

Szerkesztői üzenetek.

A nagyközséghez. Több esetben fordul elő, hogy neheztelő leveleket kapunk és nyilatkozatokat hallunk, mert a jóté-konyezelű adakozásokat késedelemmel nyugtázzuk. Erre megjegyzé-sünk az, hogy a nyilvános és közügyet szolgáljuk és készséggel is teszünk eme óhajnak eleget és tettünk a múltban is. Azonban sok-szor megessik, hogy más közérdekű ügyek és közlemények kérnek elsőbbséget lapunk hasábjain, s ebben az esetben a nem annyira lényeges nyugtázásokat kénytelenek vagyunk arra az időre vissza-szorítani, midőn arra lapunkban elég hely nyílik.

Kiadó lakás és boltok.

Az *Andrási*-ut és *Tompa-tér* sarkán első számú házban egy csinos, egészséges lakás há-rom szobával és mellékhelyiségekkel május hó 1-től, ugyanott két bolt, a mely fűszer-és tözsdének igen alkalmas, azonnal bérbe-adó, de esetleg az egész ház is örökaron eladó, — ügy-szinte *Kossuth-utca* 41. számú ház szép udvarral és rendezett kerttel szintén azonnal eladó. Értekezni lehet *Andrási fényképészszel*. 12—*

Pályázati hirdetmény.

407. sz. — A forgácsfalvai **közszülésznői ál-lásra** pályázat hirdettetik.

Felhivatnak a pályázni óhajót okleveles szülésznők, hogy kellően felszerelt kérvényeiket a forgácsfalvai kör-jegyzői hivatal címére **folyó évi május hó 11-én** delután 5 óráig annál is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező kérvények figyelembe vétetni nem fog-nak.

Ezen állás a következő javadalmazással van egybe-kötte:

- a) készpénzfizetés negyedévi utólagos részletekben 240 korona;
- b) a kör lakosaitól minden egyes születési eset után 2 korona.

A szülésznői körhöz tartozik **Forgácsfalva** és **Darabos** község, valamint közigazgatásilag a két köz-séghez tartozó puszták és telepek.

A megválasztandó szülésznő köteles a teljesen va-gyontalanokat ingyen kezelni.

Ezen állásra csak oly szülésznők pályázhatnak, a kik bábaképzőintézeti oklevéllel bírnak és a tót nyelvet is beszélnek.

A választás **folyó évi május hó 12-én** d. u. 3 órakor a körjegyzői hivatalban fog megejteni s a megválasztandó szülésznő köteles állását folyó évi május hó 15-én elfoglalni.

Kelt *Forgácsfalván*, 1907. április 26.

Csorbai Endre, **Szójka** Pál, **Morony** Márton
körjegyző. forgácsfalvai bíró. darabosi bíró.

Eladó ház.

Az ózdi vasgyár közelében — megyei ut mel-lett — egy kilencz szobás lakás, két üzletajtóval az utcára jutányos áron eladó. — Érdeklődni lehet *Sajóvárnkonyon*, a tulajdonos: **Karácsonyi** Jánosnál.

Eladó gőzgép.

Egy keveset használt, teljesen jókarban levő 4 lóerejű gőzcséplőgép-garnitúra azonnal eladó. **Czím** megtudható e lap kiadóhivatalában.

Üzlethelyiség változtatás!

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy

könyvnyomdám,

mely eddig Pokorágyi-utca 1. sz. alatti házban volt elhelyezve, apr.

hó 25-től **Erzsébet-tér 9. sz.** alatti házba (**Kaszinó-épület**) helyeztem el. — Ugyanitt van a

„GÖMÖR-KISHONT“

szerkesztősége és kiadóhivatala is.

Tisztelettel

Id. Rábely Miklós.

Árverési hirdetés.

A rimaszombati takarékpénztárnál az ez évi április 15-ig nem rendezett zálogtárgyakra az árverés **május hó 17-én délután 2 órakor** fog megtartatni, melyre a venni szándékozók ezennel meghivatnak. Meghosszabbítás május 15-ig fogadtatik el, azontul csak kiváltással rendezhetők az előlegek.

Rimaszombat, 1907. évi május 1.

Rimaszombati Takarékpénztár.

Tanulónak felvétetik.

Egy jó házból való 13—14 éves fiu **szobafestő és mázoló tanulóul** azonnal felvétetik **Papucsák Márton** putnoki szobafestőnél. 3—3

Hölgyek figyelmébe!

Tisztelettel hozom a város és a vidék hölgyeinek szíves tudomására, hogy a

hajfésülést és mindenféle hajmunkát

Budapest legkitűnőbb mesterétől sajátítottam el és e téren a legkényesebb igényeknek képes vagyok megfelelni, mi-ért is szolgálatomat ez uton ajánlom fel és kérem a szíves pártfogást. — Tisztelettel: **Schnitzer Isidorné.**

Lakásom: Jánosi-utca, a régi gimnázium mellett.

Csetnekvölgyi helyiérdekű vasut részvénytársaság.

31-1907. szám.

Meghívó

a csetnekvölgyi helyiérdekű vasut részvénytársaságnak

1907. évi május hó 12-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor Budapest, V., **Fürdő-u 3 sz. a. I. emelet** tartandó

rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1906. évi mérleg végleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hovatfordítása iránt.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránt.
4. A felügyelő-bizottság megválasztása és tisztelet-díjának megállapítása egy évre.

Budapest, 1907. április hó 25-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

Aki szavazati jogát gyakorolni kívánja, köteles részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt Budapest, a „Magyar Általános Hitelbank“-nál (V. Nádor-u. 12.) vagy M/m. Frankfurtban a „Dresd-n Bank“-nál legkésőbb 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt letenni.

Az átlamkinestár, Gömör és Kishont vármegye szavazati jogukat a részvények letétele nélkül gyakorolhatják.

Minden 10 részvény egy szavazatra jogosít.

Tavaszi értesítés!

Van szerencsém becses vetőim tudomására adnom, hogy a **tavaszi növények** úgy virágzó, mint mindenféle **plánták** eladása megkezdődött, kérem szükségletük beszerzését, hogy azt kifogástalan minőségben kiszolgálhassam.

Különösen ajánlom szép faj **rózsáim**, egy magas, mint bokor példányokban, r-mek koronákkal, **100 fajban**, továbbá különböző **virág- és szőnyeg-plántákat**

Jól iskolázott saját **fenyőfáim** darabonként 60 fillértől 1 koronáig, ültetési idő e hó végeig.

Nagyrabecsült vidéki vetőimet kérem a legkorábbi megbízásokat, hogy azt a szokott pontossággal elintézhessem, — úgyszintén ajánlok **alkalmi csokrok és koszorukat** modern kivitelben, **olcsó árak** mellett. Kiváló tisztelettel

Nagy készlet! Csintalan János, városi mű- és kereskedelmi kertes.

Értesítés.

Alírott tisztelettel tudatom a n. érd. közönséggel, hogy a

várgedei gőzmalmomat

kereskedelmi őrlésre is berendeztem és **valódi házi kenyérliszt**, valamint **valódi tiszta rozslisztet** 25, 50 és 75 kilós ólomzáros zsákokban hoztam a legolcsóbb napi árak mellett forgalomba.

Rendeléseket elfogadok közvetlenül gőzmalmomba Várgedén, Rimaszombat és vidéke részére pedig **KOHN ADOLF rimaszombati** fűszer- és csemege-kereskedőnél rendeztem be raktárt.

Tisztelettel **HOFFMANN R.** gőzmalom-tulajdonos Várgedén.

Értesítés.

1-2

A Széchenyi kerti „**Diana-fürdőbe**“ f. hó 15-én egy fővárosi előkelő fürdőből

massirozó

érkezik, ki állandóan fog itt tartózkodni.

Kérjük a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. Tisztelettel

Jellinek és Braun,

a „**Diana-fürdő**“ bérleti.

Gánócz gyógyfürdő

Szepesmegyében, a kassa—oderbergi vasut fővonalán, a poprad-felkai állomástól 30 perc alatt elérhető.

Posta, vasut és telefon helyben.

Fürdőidény május 15-től szeptember hó 15-ig!

Rendkívüli szénsav tartalma, 24 fokú természetes hévízzel, mely most újból lett vegyelemezve és a fürdőtelep ujonnan vízvezetékekkel ellátva. Férfi és női tükör-, kádfürdők, masszázsal és hideg gyógy mód alkalmazással. Ajánlatos reuma, köszvény, isiás, **ideges szív bajok**, gyomor-hurut, emésztési bántalmaknál, vérszegénység, női bajoknál, sőt izomhüdekséknél, görvélyes bántalmaknál és angol kórnaál felülmulkutatlan s egyedüli. **Szoba árak naponta 1 K 20 f-től feljebb.** Házilag kezelt kitűnő, jó izletes és olcsó ellátás a la Carté és table d'hote. Elő- és utóidényben tetemes árengedmény. Állandó fürdőorvos **dr. Schulhof Zsigmond** Budapestről e. a. t. Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve küld a fürdőgondnokság Gánócz, a Budapesti menetjegyiroda, valamint

WANIEK GYULA, fürdőtulajdonos, Kassa.

1-5

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérd. közönséget értesíteni, hogy **fűszer-, csemege- és liszt-üzletemet** a Samarjay-féle házba helyeztem át, ezuttal az eddig irántam tanusított bizalmat megköszönve, kérem azzal új kibővített üzletembe is részesíteni, melyet pontos és lelkiismeretes kiszolgálással kiérdemelni igyekszem

Egy jó karban levő fűszer-állvány eladó!

Tisztelettel **Heksch Bertalan.**

Valódi juh turó kapható:

Sturman Pál cégnél

Murány-Hosszurét u. p. Murányalja.

Finom valódi juh turó 100 klg.-ként 112 kor.

Pontos és gyors kiszolgálás kis és nagy mennyiségben!

7-10

Hirdetés.

136. szám. — Alírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1906. évi 7571. számú végzése következtében **dr. Csiner Miksa** ügyvéd által képviselt, a gömörmegyei Takarékpénztár javára **Bodnár István és neje** ellen 150 korona s jár. erejéig 1906. évi december hó 10-én fogantatott kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1738 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, csikók, tehén nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbírószék 1906. évi V. 415/4. számú végzése folytán 150 korona tőkekövetelés, ennek 1906. évi október hó 21-ik napjától járó 6%-os kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 10 kor. — fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig Csizben alperesnél leendő megtartására **1907. évi május hó 10-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen- nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében középszűzítés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszecs, 1907. évi április hó 24.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

PIQUE

legjobb vergé cigaretta hüvely.

Kapható: RIMASZOMBATBAN,

ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedésében.

Hirdetés.

866 szám. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Rimaszombati Takarékpénztár** végrehajtónak, **Csoltó Majmok János** végrehajtást szenvedő elleni 400 kor. tőke s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Szutor községben fekvő s a szutori 44. számú tjkvben A. 3—18 sor, 154, 252, 320, 395, 463, 504, 550, 621, 665, 719, 877, 929, 232, 588, 808 és 848 hrsz. alatt foglalt ingatlanokból B. 4. szám alatt Csoltó Majmok János nevére irt 1/4 résznyi jutalékra 492 kor. 25 fillér kikiáltási árban és a szutori 98. sztkvben A. 1—2. sor 27, 112 hrsz. alatt foglalt s. B. 2, 3, 4, 8, 9, 10. szám alatt Csoltó Majmok István, János és József nevére irt 37. népsorszámu belső lakra s kertre, összesen 382 korona kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul **1907. évi május hó 14-ik napjának** d. e. 10 óráját, Szutor községben a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 49 korona 23 fillért és illetvén 38 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1882. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1907. évi február hó 22-én.

Dr. Musotter, kir. tvszéki bíró.

Értesítés.

A putnoki hitelbank részvénytársaság a t. közönség tudomására hozza, hogy a pénztárában elhelyezett állandó jellegű betétek után

5, azaz öt százalék kamatot,

a változó betéteknél pedig

4 1/2, azaz négy és fél százalék kamatot fizet.

A betét kamatadót az intézet mindenkor a sajátjából fizeti.

9-*

Az igazgatóság.